

Nr 357.

Av herr **Falk**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 349, angående kristillägg under första kvartalet 1942.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 349 föreslås att kristillägg under första kvartalet 1942 skall utgå efter de grunder som för närvarande gälla.

Den utformning som bestämmelserna om såväl kristillägg som rörligt tillägg fått innebära att löntagarna erhålla kompensation för levnadskostnadernas stegring med viss procent på fastställda löner, dock att kristillägg icke utgår på högre belopp än 900 kronor per mån. För närvarande utgår rörligt tillägg och kristillägg med tillsammans 23 % av den fastställda lönen. En löntagare med 2,000 kronor i årslön erhåller således 460 kronor och en löntagare med 10,000 kronor i årslön 2,300 kronor i kompensation för levnadskostnadernas stegring.

Det är uppenbart att ett sådant system för kompensation för ökade levnadskostnader icke tager någon som helst hänsyn till behoven eller vederbörandes förmåga att själv bära de ökade levnadskostnaderna. De högst betalda få den största kompensationen och de lägst betalda den minsta kompensationen. Löneklyftan mellan de olika grupperna vidgas alltefter som levnadskostnaderna stiga och motverkar därför de åtgärder som vidtagas till ekonomisk utjämning.

För de lägst avlönade, vilkas inkomst redan före kriget till 50 à 60 % åtgick till livsmedel och där således inga möjligheter till sänkning i levnadsstandard föreligga, bli verkningarna av ett sådant kompensationssystem i längden katastrofala. Redan nu torde deras inkomster ligga vid gränsen av existensminimum och ju längre levnadskostnadsstegringen fortfar och detta system för kompensation tillämpas ju hopplösare blir deras ekonomiska läge. Det synes därför nödvändigt att den kompensation för levnadskostnadsstegringen, som kan och bör givas, avväges efter sådana grunder att större hänsyn toges till de olika gruppernas egen förmåga att själva svara för levnadskostnadsstegringen.

Ett bibehållande av principen lika procentuell kompensation kan därvid icke ifrågakomma. Däremot synes ett både enkelt och ur bärkraftsynpunkt rättvist system för lönekompensation vara att lika belopp utginge till alla lönegrupper. Procentuellt finge därigenom de lägst avlönade den största och de högst avlönade den minsta kompensationen. Inkomstskillnaden mellan de olika grupperna kommer vid ett sådant system icke att ökas utan att bibehållas oförändrad alldeles oberoende av levnadskostnadsstegringen.

Med åberopande av det anförda föreslår jag,

att riksdagen måtte besluta att

- 1) bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 349,
- 2) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning och förslag till ändrade grunder för utbetalande av kristillägg.

Stockholm den 9 december 1941.

Karl Falk.